

GELECEĞE UMUTLA BAKMAK

3 Ocak 2022

Yıldırım Koç

En kızdığım insan tipi, “bizim milletten bir halt olmaz,” diyenlerdir. Böylesine çok sinir oluyorum. Hele bunlar bir de başkalarına öğretmenlik taslıyor, akıl öğretmeye kalkmıyorlar mı, söyleyecek söz bulamıyorum. Aziz Nesin’in, halkımızın zeka düzeyiyle ilgili yaptığı çok yanlış değerlendirmeyi tekrarlayanlara da aynı tepkiyi gösteriyorum. Böyle durumlarda aklıma hep sevgili Hocam Prof.Dr.Alpaslan Işıklı’nın sözleri gelir. Atatürk’ün dehasını konuştuğumuz sırada, “ama unutma,” demişti, “onu Atatürk yapan da bu millettir.”

Epeyce sayıda başka ülkeye gitme, oralarda toplantılara katılma olanağım oldu. Herhalde kendi memleketim olduğundan, bizim milletin çok önemli bazı özelliklere sahip olduğunu düşünüyorum. Bu özelliklerin de günümüzde önemli olduğu kanısındayım.

Eskiden bilgi önemliydi; çünkü bilgiye erişmek zordu. Şimdi bilgiye erişmek kolaylaştı. Çağımızda, bilgiye eriştikten sonra sorun çözebilecek olanlar ayakta kalacak ve kazanacak. Bizim de, çok şükür, bütün ömrümüz sorunlarla boğuşmakla geçtiğinden, bu konuda genlerimize işlemiş bir yeteneğimiz var.

Bir Türk ile bir Amerikalıyı ayırt et, deseler, ellerine iki yeni alet veririm.

Amerikalı hemen o aletin kullanım kılavuzunu açar ve oradaki kullanım talimatlarına bakar. O talimatlar en basit biçimde, en aptal kişinin bile anlayabileceği şekilde düzenlenmiştir. Fişi çıkar, fişi prize tak, düğmeyi aç, diye başlar ve devam eder.

Ben, yeni aldığı aleti kullanmadan önce kullanım kılavuzunu okuyan ve orada yer alan talimatlara göre fişi prize sokan Türk’e rastlamadım. Biz sorunlarla boğuşmaya alışmış bir milletiz. Aletin sağını solunu karıştırırız. Çalıştırmaya başlarız. Eğer bir sıkıntı olursa, kullanma kılavuzuna başvururuz. Yanlış yaptığımız olmaz mı? Olur, tabii. Ancak bu tavır, sorunlarla boğuşmaya, elindeki sınırlı olanaklarla, büyük bir yaratıcılıkla sorun çözmeye alışmış bir yaklaşımın sonucudur.

Amerikalının elinde talimatların yer aldığı kullanım kılavuzu olmasa, eli ayağı dolaşır. ABD’de işletmecilik eğitimlerinde oyun teorilerinde beklenmedik durum simülasyonları vardır. Bizim simülasyona ihtiyacımız yok. Bizde zaten bütün ömrümüz bu işle geçiyor. Karbüratör deliğine sakız, vantilatör kayışı yerine don lastiği gibi çözümleri hepimiz sürekli yaşıyoruz. Keyifli bir milletiz velhasıl.

Bunun ötesinde olağanüstü düzeyde politize bir halkız. Bütün ömrümüz, “ne olacak bu memleketin hali” cümlesiyle geçti ve geçiyor. En sevdiğim fıkralardan biri de, Türkiye’ye gelip Yenikapı’da bir meyhanede iki duble rakı iken Alman turistlerden birinin diğerine, “yahu, ne olacak bu memleketin hali” demesidir. Politize bir halk, hayat zorladığında sorunlarına politik çözümler bulma eğilimindedir.

Bence en önemli sorunumuz, herkesin her şeyi bildiğini sanması ve uzmanlığı ciddiye almaması. Hekimlik diploması olmayan herkesin birbirine ilaç önerebildiği bir ülkeyiz. Bunda belki hekimlerimizin bazı eksiklikleri de etkili. Ben 49 yıllık iktisatçiyim. Alaylı ve amatör iktisatçılarla sohbet etmeye korkar oldum. Herkes her şeyi biliyor. Ekonomik sorunlar konusunda sığ ve kulaktan dolma bilgiyle yapılan değerlendirmelere yanıt vermeye çabalamak yerine, bunlara gülmeye çalışıyorum.

Ben geleceğimize gerçekte umutla bakıyorum. Bizim milletin sağduyusuna, siyasi tecrübesine, zekasına, ihtiyatlılığına, gerçekçiliğine, pratik çözümler bulabilme ve en zor durumlarda çözüm üretebilme yeteneğine hayranım. En sevdiğim yanlarından biri de, onlara öğretmenlik taslayan ve akıl öğretmeye kalkanlar karşısında çok başarılı bir biçimde saf ayaklara yatmaları ve arkalarından kahaahalarla gülmeleri. Kemal Sunal’ın filmlerinin günümüzde de bu kadar sevilmesinin ardında bu özelliğimizin yattığını sanıyorum.

Türkiye, tek gerçek eğitici olan hayatın eğitiminden geçmekte olan halkımızın önümüzdeki dönemde gelişecek tavrıyla, güzel günlere doğru ilerleyecektir. Ben çok umutluyum.